

Súd: Krajský súd Trenčín
Spisová značka: 5Co/41/2019
Identifikačné číslo súdneho spisu: 3718200250
Dátum vydania rozhodnutia: 26. 06. 2019
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Denis Vékony
ECLI: ECLI:SK:KSTN:2019:3718200250.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Trenčíne v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Denisa Vékonyho a sudkýň JUDr. Eriky Zajacovej a JUDr. Márie Vrtochovej v spore žalobcov 1/ K. S., nar. XX. XX. XXXX, bytom V. XX a 2/ O. S., nar. XX. XX. XXXX, bytom V. 72, zastúpených Tatianou Mikulovou, nar. 10. 07. 1974, bytom Poruba 166 proti žalovanému Slovenskej sporiteľni, a.s., so sídlom Suché mýto 4, Bratislava, IČO: 00 151 653, zastúpenému AK JUDr. Marek Hic, s.r.o., so sídlom P.O.Hviezdoslava 10625/23B, Martin, IČO 36 865 036 o určenie neplatnosti právneho úkonu a iné, na odvolanie žalobcov proti rozsudku Okresného súdu Považská Bystrica č.k. 3Csp/7/2018-321 zo dňa 06. novembra 2018, takto

rozhodol:

Odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutej časti vo výrokoch II., III. a V. **p o t v r d z u j e .**

Žalovanému sa náhrada trov odvolacieho konania **n e p r i z n á v a .**

o d ô v o d n e n i e :

1. Napadnutým rozsudkom súd prvej inštancie výrokom I. konanie o uloženie povinnosti vykonať výmaz zápisu na LV č. XXXX k.ú. V., v časti C: Ťarchy zastavil a rozhodol, že žalovaný má voči žalobcom 1/ a 2/ nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 %, ktorú náhradu trov konania sú žalobcovia 1/ a 2/ povinní zaplatiť spoločne a nerozdielne na účet právneho zástupcu žalovaného do 3 dní od právoplatnosti uznesenia o výške náhrady trov konania, ktoré po právoplatnosti tohto rozsudku vydá súdny úradník, výrokom II. žalobu o určenie, že Zmluva o hypotekárnom úvere č. 0362419458 zo dňa 19. 05. 2004, uzavretá medzi žalobcami a žalovaným je neplatná, zamietol a rozhodol, že žalovaný má voči žalobcom 1/ a 2/ nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 %, ktorú náhradu trov konania sú žalobcovia 1/ a 2/ povinní zaplatiť spoločne a nerozdielne na účet právneho zástupcu žalovaného do 3 dní od právoplatnosti uznesenia o výške náhrady trov konania, ktoré po právoplatnosti tohto rozsudku vydá súdny úradník, výrokom III. žalobu o určenie, že úver zo dňa 19. 05. 2004, ktorý poskytol žalovaný žalobcom je bezúročný a bez poplatkov, zamietol a rozhodol, že žalovaný má voči žalobcom 1/ a 2/ nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 %, ktorú náhradu trov konania sú žalobcovia 1/ a 2/ povinní zaplatiť spoločne a nerozdielne na účet právneho zástupcu žalovaného do 3 dní od právoplatnosti uznesenia o výške náhrady trov konania, ktoré po právoplatnosti tohto rozsudku vydá súdny úradník, výrokom IV. žalobu o uloženie povinnosti vydať zmenku na základe Zmluvy o zmenkovom vyplňovacom práve zo dňa 19. 05. 2004, zamietol a rozhodol, že žalovaný má voči žalobcom 1/ a 2/ nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 %, ktorú náhradu trov konania sú žalobcovia 1/ a 2/ povinní zaplatiť spoločne a nerozdielne na účet právneho zástupcu žalovaného do 3 dní od právoplatnosti uznesenia o výške náhrady trov konania, ktoré po právoplatnosti tohto rozsudku vydá súdny úradník a výrokom V. žalobu o zaplatenie 3.000,- eur titulom finančného zadost'učinenia, zamietol a rozhodol, že žalovaný má voči žalobcom 1/ a 2/ nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 %, ktorú náhradu trov konania sú žalobcovia 1/ a 2/ povinní zaplatiť spoločne a nerozdielne na účet právneho zástupcu žalovaného do 3

dní od právoplatnosti uznesenia o výške náhrady trov konania, ktoré po právoplatnosti tohto rozsudku vydá súdny úradník.

2. Na odôvodnenie tohto rozsudku súd prvej inštancie uviedol, že žalobcovia sa podanou a doplnenou žalobou domáhali: a/ určenia, že úverová zmluva č. 0362419458 zo dňa 19.05. 2004, uzavretá medzi nimi a žalovaným, je neplatná, b/ určenia, že úver zo dňa 19.05.2004, ktorý žalovaný poskytol žalobcom, je bezúročný a bez poplatkov, c/ určenia, že žalovaný vydá žalobcom zmenku do 3 dní od právoplatnosti rozsudku, d/ určenia, že žalovaný do 30 dní od právoplatnosti rozsudku vykoná výmaz zápisu na LV č. XXXX, k.ú. V., e/ priznania finančného zadosťučinenia v sume 3.000,- eur. Žalobu odôvodnili tým, že uzatvorili ako dlžníci - spotrebitelia so žalovaným ako veriteľom zmluvu o hypotekárnom úvere, predmetom ktorej bolo poskytnutie úveru vo výške 900.000,- Sk (29.874,52 eur), s poplatkom za poskytnutie úveru 4.500,- Sk (149,37 eur). V zmluve nie je uvedená RPMN, pričom úroková sadzba je v zmluve stanovená ako premenlivá vo výške 7 % ročne. Uvedená zmluva ako termín konečnej splatnosti uvádzala dátum 20.04.2024. Zároveň k zmluve bolo zriadené aj záložné právo k nehnuteľnosti s poistením na hodnotu 900.000,- Sk a zmluva o zmenkovom vyplňovacom práve zo dňa 19. 05. 2004. Do roku 2014 sa snažili všetko riadne splácať, avšak žalobca 1/ ochorel, prišiel o prácu a maloletý syn bol po dvoch operáciách, čo bolo už nad ich sily splácať úver. Dňa 06. 05. 2015 vyhlásil žalovaný úver za okamžite splatný a žiadal v lehote 15 dní od žalobcov, aby mu zaplatili sumu 22.213,21 eur. Žalobkyňa žiadala o odklad a zníženie splátok, avšak bezúspešne. Žalovaný ako záložný veriteľ následne v roku 2015 pristúpil k výkonu záložného práva formou dobrovoľnej dražby, ktorá dobrovoľná dražba však bola neúspešná. Žalobcovia opätovne požiadali žalovaného o obnovenie splátok úveru po 300,- eur mesačne, avšak opäť bezúspešne. Následne sa konala ďalšia dražba, ktorá bola rovnako neúspešná. Žalobcovia doteraz zaplatili žalovanému sumu 27.818,59 eur + splátky, ktoré zaplatili v roku 2010, a ktoré nevedeli uviesť vzhľadom k tomu, že im chýbajú výpisy z účtu. Žalobcovia tvrdili, že úverová zmluva bola uzavretá na základe nekalých praktík a do zmluvy boli včlenené neprijateľné podmienky. Zaplatenia finančného zadosťučinenia vo výške 3.000,- eur sa domáhajú s poukazom na ustanovenie § 3 ods. 5 zákona 250/2007 Z.z., keďže pri jednaní a uzatváraní úverovej zmluvy žalovaný použil nekalé obchodné praktiky a konal v rozpore s dobrými mravmi. Finančného zadosťučinenia sa domáhali aj za duševnú ujmu pre nezájum riešiť vzniknutý problém a ich následným konaním. Podľa žalobcov žalovaný zanedbal povinnosť odbornej starostlivosti, čo je považované za nekalú obchodnú praktiku. Uviedli, že zmluva o úvere obsahuje neprijateľné zmluvné podmienky, najmä si však na jej základe žalovaný uplatňoval zaplatenie toho, čo nemožno vnímať inak ako úžeru. V závere poukázali na to, že na veci majú naliehavý právny záujem, nakoľko nimi podaná žaloba je vhodný, účinný a správne zvolený procesný nástroj ochrany práva žalobcov, ktorou sa má dosiahnuť odstránenie spornosti práva a vytvára pevný právny základ pre právny vzťah strán sporu. Bez toho určenia je právo žalobcov ohrozené a ich právne postavenie neisté. V doplnení žaloby uviedli, že zmluva o hypotekárnom úvere obsahuje neprijateľné zmluvné podmienky, a to v článku 4 bod 1, kde sa zmluvné strany dohodli na započítaní splátky v poradí náklady, poplatky, úroky z omeškania a istina. Neprijateľnosť sa prejavuje tak, že sa nerešpektuje nepochybný a oprávnený ekonomický záujem spotrebiteľa, aby čo najskôr splatil istinu úveru. Pripúšťa ľubovôľu dodávateľa a jeho svojvoľné rozhodovania o výške nielen príslušenstva, ale aj samotnej istiny. Ďalšou neprijateľnou podmienkou sú poplatky vyjadrujúce finančný záväzok spotrebiteľa za plnenie, ktoré mu po materiálnej stránke nie je dodané a slúži v skutočnosti záujmom dodávateľa. Neprijateľnou zmluvnou podmienkou je i rozhodcovská doložka. V súvislosti s nárokom, ktorým sa domáhajú uloženia povinnosti vydať zmenku uviedli, že ustanovenie zmluvy o úvere obsahujúce dohodu o vyplnení zmenky nebolo individuálne dojednané, táto bola vopred navrhnutá a spotrebiteľ nebol schopný ovplyvniť podstatu tejto podmienky. Spotrebiteľ v čase uzavretia danej zmluvy nebol schopný posúdiť dôsledky uzavretej dohody o vyplnení zmenky, a teda predmetné zmluvné dojednanie narušuje rovnováhu výhod poskytovaných dodávateľovi a spotrebiteľovi. Keďže toto ustanovenie je neplatné podľa § 53 ods. 5 Občianskeho zákonníka, žalobcovia sa domáhajú vydania zmenky. K nároku na zaplatenie finančného zadosťučinenia vo výške 3.000,- eur ďalej uviedli úmyselný protiprávny postup žalovaného a dražobných spoločností, 4 roky trvalého nátlaku a neoprávnených zásahov do práv a obmedzovanie osobnej slobody, čo zanechalo na žalobcoch psychickú aj telesnú traumu, na žalobcov 1/ aj chorobu ktorá sa psychickým vypätím ešte zhoršila a týmto sa žalobcom navýšili výdavky na lieky a liečbu. Žalovaný neinformoval žalobcov o postúpení pohľadávky na dražobné spoločnosti. Neústretnosť žalovaného v snahe dohodnúť sa zanechalo stopy na psychike zdraví žalobcov.

3. V priebehu konania potom žalobcovia svoju žalobu vo vzťahu k nároku, ktorým sa domáhali povinnosti vykonať výmaz zápisu na LV 3082 k.ú. Orlové v časti C farchy zobrali späť a žiadali konanie ohľadne

tohto nároku zastaviť. Žalovaný so späťvzatím žaloby v tejto časti súhlasil a preto súd podľa § 145 ods. 1 v spojení s § 146 ods. 1 zákona č. 160/2015 Z.z. Civilný sporový poriadok /ďalej len CSP/ konanie v tejto časti zastavil.

4. Súd vykonal vo veci dokazovanie. Uviedol, že medzi stranami sporu bolo nesporné, že žalobcovia ako dlžníci so žalovaným ako veriteľom uzatvorili dňa 19.05.2004 Zmluvu o hypotekárnom úvere č. 0362419458, na základe ktorej bol žalobcom zo strany žalovaného poskytnutý úver vo výške 900.000,- Sk (29.874,52 eur), pričom v zmluve bola uvedená úroková sadzba premenlivá vo výške 7 % ročne, s konečnou splatnosťou 20. 04. 2024. V deň poskytnutia úveru žalovaný odpočítal poplatok za poskytnutie úveru 4.500,- Sk. V rovnaký deň 19.05.2004 uzatvorili žalobcovia a žalovaný Zmluvu o záložnom práve, na základe ktorej záväzok žalobcov ako dlžníkov z vyššie uvedenej Zmluvy o hypotekárnom úvere bol zabezpečený záložným právom, predmetom ktorého boli nehnuteľnosti zapísané na LV XXXX, k.ú. V.. Zo Zmluvy o hypotekárnom úvere č. 0362419458 zo dňa 19. 05. 2004 mal súd za preukázané, že žalovaný ako veriteľ poskytol žalobcom ako dlžníkom úver vo výške 900.000,- Sk, pričom ako účel použitia na prvej strane zmluvy v časti Základné podmienky je uvedený údaj: UV-H Zmena dokon.stav.-byt úč/ dom. V článku V., Zabezpečenie sa uvádza, že táto pohľadávka bude zabezpečená záložným právom k nehnuteľnosti, na základe Zmluvy o záložnom práve k nehnuteľnosti a Mandátnej zmluvy zo dňa 19. 05. 2004, a tiež aj Zmluvou o zmenkovom vyplňovacom práve a vystavením blankozmenky. Súčasťou predmetnej úverovej zmluvy sú i Obchodné podmienky žalovaného pre poskytovanie hypotekárnych úverov fyzickým osobám, kde v článku II, bod 2 Žiadosť o poskytnutie úveru a účet úveru sa uvádza nasledovne: „Dlžník je oprávnený požiadať banku o poskytnutie úveru na tieto účely: a/ nadobudnutie tuzemskej nehnuteľnosti alebo jej časti, b/ výstavbu alebo zmenu dokončených stavieb, c/ údržbu tuzemských nehnuteľností, alebo d/ splatenie poskytnutého úveru poskytnutého na vyššie uvedené účely, ktorý nie je úverom. Účely pod písmenom a/ až d/ je možné kombinovať.“. Zároveň v rovnaký deň ako bola uzatvorená Zmluva o hypotekárnom úvere, t.j. 19.05.2004 uzavreli žalobcovia so žalovaným Zmluvu o zmenkovom vyplňovacom práve, Zmluvu o zriadení záložného práva k nehnuteľnostiam a Mandátnu zmluvu, Zmluvu o zabezpečovacom prevode práv a zabezpečovacom postúpení pohľadávok vyplývajúcich z poisťnej zmluvy, Zmluvu o postúpení pohľadávok vyplývajúcich z poisťnej zmluvy. Tiež podpísali i návrh na vklad záložného práva, žiadosť o štátny príspevok k hypotekárnemu úveru a návrh na uzavretie poisťnej zmluvy - poisťná zmluva. V zmysle Zmluvy o zmenkovom vyplňovacom práve, žalobca 1/ ako vystaviteľ potvrdil, že na zabezpečenie pohľadávky žalovaného ako remitenta, vystavil vlastnú blankozmenku a žalobkyňa 2/ ako avalista potvrdila, že avalovala vlastnú blankozmenku ako zabezpečovací prostriedok. Vystavená blankozmenka zabezpečovala pohľadávku žalovaného - remitenta voči žalobcom, vzniknutú z úverovej zmluvy, predmetom ktorej bolo poskytnutie úveru vo výške 900.000,- Sk.

5. Uvedené skutočnosti súd posúdil podľa § 137 CSP, § 11 ods. 4 zákona č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch a o iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len zákon č. 129/2010 Z.z.), § 1 ods. 2 písm. a), d), § 2 písm. a), b), § 4 ods. 7 zákona 258/2001 Z.z. o spotrebiteľských úveroch a o zmene a doplnení zákona Slovenskej národnej rady č. 71/1986 Zb. o Slovenskej obchodnej inšpekcii v znení neskorších predpisov v znení účinnom ku dňu 19.5.2004 (ďalej len zákon č. 258/2001 Z.z.), § 52 ods. 1 až 3 Občianskeho zákonníka účinného ku dňu 19.5.2004, § 3 ods. 5 zákona č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa a o zmene zákona Slovenskej národnej rady č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov. Uviedol, že v súdenom prípade, aj napriek skutočnosti, že v čase uzavretia Zmluvy o hypotekárnom úvere č. 0362419458 zo dňa 19.05.2004 z ustanovenia § 52 Občianskeho zákonníka explicitne nevyplývalo, že zmluva o úvere je spotrebiteľskou zmluvou, nemožno opomenúť fakt, že svojím vznikom a povahou ide o vzťah, keď veriteľ bol v čase kontraktácie v pozícii dodávateľa a dlžníci v pozícii spotrebiteľov, ktorým bol úver poskytnutý na rekonštrukciu nehnuteľnosti, v ktorej bývali. Ak by daná zmluva bola uzatvorená v súčasnosti, jednoznačne by sa jednalo o tzv. spotrebiteľskú zmluvu v zmysle § 52 Občianskeho zákonníka. Preto má súd za to, že v prípade potreby by bolo nutné daný vzťah podrobiť súdnej kontrole v súvislosti so spotrebiteľským právom. Je tiež zrejmé, že Zmluva o hypotekárnom úvere č. 0362419458 zo dňa 19.05.2004 bola uzavretá za účinnosti zákona č. 258/2001 Z.z.. V čase uzavretia danej zmluvy predmetný zákon stanovil, že zákon sa nevzťahuje okrem iných i na zmluvy o poskytnutí úveru na účely nadobudnutia existujúcich alebo projektovaných nehnuteľností, dodatočné alebo ďalšie stavebné úpravy dokončených stavieb a ich údržbu, resp. o poskytnutí úveru do hodnoty v Sk zodpovedajúcej 200 eur a nad hodnotu v Sk zodpovedajúcu 20 000 eur; ak je na rovnaký účel uzavretých viac zmlúv o spotrebiteľskom úvere, súhrn všetkých zmlúv o spotrebiteľskom úvere sa považuje za jediný

spotrebiteľský úver (§ 1 ods. 2 písm. a/, d/ citovaného zákona účinného v čase uzavretia predmetnej zmluvy). Z vykonaného dokazovania vyplynulo, že úver čerpaný titulom danej zmluvy vo výške 900.000,- Sk (29.874,53 eur) bol žalobcom zo strany žalovaného poskytnutý na rekonštrukciu nehnuteľností. Uvedené na pojednávaní uviedla samotná žalobkyňa, a v podstate potvrdila to, čo vyplýva zo samotnej zmluvy, kde na prvej strane, v časti Základné podmienky je uvedený účel - Zmena dokon stav.-byt, pričom v zmysle Obchodných podmienok žalovaného pre poskytovanie hypotekárnych úverov fyzickým osobám, v čl. II sa uvádza, že o takýto hypotekárny úver je dlžník oprávnený požiadať na účel okrem iného i zmeny dokončených stavieb (bod 2, písm. b/ citovaného článku). Z uvedeného vyplýva, že daná zmluva spĺňa podmienky uvedené v § 1 ods. 2 písm. a) a d) zákona č. 258/2001 Z. z. účinného v čase uzavretia zmluvy, a teda sa na ňu zákon č. 258/2001 Z.z. nevzťahuje. Na základe uvedeného predmetnú zmluvu o hypotekárnom úvere zo dňa 19.05.2004 nie je teda možné považovať za zmluvu o spotrebiteľskom úvere. V súvislosti s nárokom, ktorým sa žalobcovia domáhajú určenia neplatnosti právneho úkonu - Zmluvy o hypotekárnom úvere č. 0362419458 zo dňa 19.05.2004 súd uvádza, že zmluva je dvojstranný právny úkon. Právny úkon v zmysle právnej teórie možno charakterizovať ako právnu skutočnosť závislú od vôle konajúcej osoby. V zmysle platnej právnej úpravy - § 137 písm. d) CSP - možno požadovať, aby sa rozhodlo o určení právnej skutočnosti (teda i o určení neplatnosti právneho úkonu), ak to vyplýva z osobitného predpisu (najmä z hmotného práva). Príkladmi, kde hmotné právo (osobitný predpis) pripúšťa žaloby na určenie právnej skutočnosti - neplatnosť právneho úkonu - je napr. § 77 Zákonníka práce, § 711 ods. 6 Občianskeho zákonníka, § 131 Obchodného zákonníka, ale aj § 11 ods. 4 zákona č. 129/2010 Z.z.. V danom prípade, podľa názoru súdu je žaloba procesne neprípustná, nakoľko súčasná právna úprava neumožňuje domáhať sa určenia neplatnosti zmluvy o úvere, s výnimkou zmluvy o spotrebiteľskom úvere (§ 11 ods. 4 zákona č. 129/2010 Z.z.). Ako už bolo uvedené vyššie, zmluva, určenia neplatnosti ktorej sa žalobcovia domáhajú v tomto konaní, je síce spotrebiteľskou zmluvou podľa § 52 a nasl. Občianskeho zákonníka účinného v čase uzavretia zmluvy, avšak nie je zmluvou o spotrebiteľskom úvere v zmysle zákona č. 258/2001 Z. z. účinného v čase uzavretia zmluvy. Súd teda žalobu žalobcov, ktorou sa domáhali určenia neplatnosti právneho úkonu zamietol z dôvodu procesnej neprípustnosti bez toho, aby zo strany súdu došlo k vecnému prejednaní. V súvislosti s ďalším uplatneným nárokom súd uvádza, že domáhať sa určenia, že úver je bezúročný a bez poplatkov, je možné len v súvislosti s úverom poskytnutým na základe zmluvy o spotrebiteľskom úvere podľa zákona o spotrebiteľských úveroch (v súčasnosti to je zákon č. 129/2010 Z.z., v čase uzavretia zmluvy to bol zákon č. 258/2001 Z.z.). Ustanovenie § 1 ods. 2 zák. č. 258/2001 Z. z. v znení účinnom v čase uzavretia zmluvy taxatívne uvádza, na aké zmluvy sa predmetný zákon nevzťahuje. Nakoľko z vykonaného dokazovania vyplynulo, že úver bol žalobcom zo strany žalovaného poskytnutý na základe zmluvy, ktorá nie je zmluvou o spotrebiteľskom úvere, nie je možné na daný úver predmetný zákon aplikovať a teda nemožno sa domáhať bezúročnosti a bezpoplatkovosti predmetného úveru. Súd teda žalobu, ktorou sa žalobcovia domáhali určenia bezúročnosti a bezpoplatkovosti úveru, zamietol. Ďalším uplatneným nárokom bol nárok, ktorým sa žalobcovia domáhali vydania zmenky na základe Zmluvy o zmenkovom vyplňovacom práve zo dňa 19.05.2004. V tejto súvislosti súd uvádza, že v čase uzavretia zmluvy, na základe ktorej bola blankozmenka vystavená, bolo samotné vystavenie zmenky v spotrebiteľských vzťahoch povolené, čo vyplýva zo znenia § 4 ods. 7 zákona č. 258/2001 Z.z. účinného ku dňu 19.05.2004. Na podporu svojej argumentácie súd poukazuje i na spoločné stanovisko občianskoprávneho kolégia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky a obchodnoprávneho kolégia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo dňa 20. októbra 2015 uverejnené v Zbierka stanovísk Najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky 8/2015, v zmysle ktorého „...V kontexte uvedeného je však potrebné zohľadniť, že právna úprava ZSÚ v určitom časovom úseku umožňovala v striktno stanovenom rozsahu používať zmenky aj v spotrebiteľských vzťahoch a až od 01.01.2011 sa zmenka v spotrebiteľských vzťahoch používať nemôže, pričom na prejednávané veci je potrebné aplikovať hmotno-právnu úpravu platnú a účinnú v čase, kedy bola v konaní uplatnená zmenka vystavená. Inak by išlo o porušenie zákazu retroaktivity a princípu právnej istoty. Samotné vystavenie zmenky v spotrebiteľských vzťahoch v období do 31.12.2010 bolo povolené, a preto nemožno považovať vystavenie zmenky bez ďalšieho skúmania spôsobu ich vystavenia ako protiprávne.“ Vzhľadom k tomu, že právny poriadok v čase uzavretia Zmluvy o zmenkovom vyplňovacom práve zo dňa 19.05.2004 nezakazoval (nevylučoval) vystavenie zmenky v spotrebiteľských vzťahoch, a za situácie, že nebolo v konaní preukázané, že žalovaný danou zmenkou disponuje (vzhľadom na postúpenie pohľadávky na tretí subjekt, čo tvrdili nielen žalobcovia, ale i žalovaný), súd žalobu ohľadne uloženia povinnosti vydať zmenku zamietol. Posledným uplatneným nárokom bol nárok na zaplatenie finančného zadostučinenia vo výške 3.000,- eur, podľa § 3 ods. 5 zákona č. 250/2007 Z. z.. Žalobcovia dôvodili, že pri jednaní a uzatváraní zmluvy použil žalovaný nekalé obchodné praktiky a konal v rozpore s dobrými mravmi.

Primerané finančné zadosťučinenie žiadali priznať i za duševnú ujmu pre nezáujem žalovaného riešiť vzniknutý problém a následným konaním s tým, že 4 roky trval nátlak a neoprávnené zásahy do práv a obmedzovanie osobnej slobody. Žalovaný mal tiež žalobcom spôsobiť psychickú a telesnú trauma a neinformoval ich o dražbe. od uplatnením porušenia práva alebo povinnosti v zmysle § 3 ods. 5 zákona č. 250/2007 Z. z. treba rozumieť konkrétne žalovateľné právo, teda nárok, ktorý vyplýva z porušenia práv na ochranu spotrebiteľov, resp. z porušenia povinností určených na ochranu spotrebiteľov dodávateľmi. Právo na primerané zadosťučinenie vzniká na základe právnej skutočnosti, ktorou je zákon - § 3 ods. 5 zákona č. 250/2007 Z. z. - ak sú ale splnené podmienky stanovené zákonom a týmito podmienkami sú, že po 1/ spotrebiteľ aktívne ako žalobca uplatní na súde porušenie práv a povinností určených na jeho ochranu proti porušiteľovi a po 2/ že je úspešný, pričom o úspechu sa dá uvažovať iba vtedy, ak je o tom právoplatne rozhodnuté. Kým tieto podmienky nie sú splnené, žiadne právo, žalovateľný nárok na primerané finančné zadosťučinenie nie je. Vzhľadom k tomu, že v konaní nebolo preukázané, že by žalobcovia disponovali právoplatným rozhodnutím súdu o porušení práv alebo povinností žalovaného voči žalobcom, súd konštatuje, že žalobcom nevznikol nárok na finančné zadosťučinenie v zmysle citovaného zákona, preto žalobu aj čo do tohto uplatneného nároku zamietol.

6. Rozhodnutie o náhrade trov konania odôvodnil súd podľa 256 ods. 1 a § 255 ods. 1 CSP. Pretože v predmetnom spore žalobcovia uplatnili viaceré samostatné nároky, bolo pre účely rozhodnutia o náhrade trov konania potrebné posudzovať výsledok konania pri každom z uplatnených nárokov samostatne. V súvislosti so späťvzatím žaloby čo do uloženia povinnosti vykonať výmaz ľarchy z listu vlastníctva, žalobcovia žalobu zobrali späť bez uvedenia dôvodu a procesne tak zaviniли zastavenie konania. Súd preto žalovanému priznal náhradu trov konania v rozsahu 100 %. Vo vzťahu k ostatným uplatneným nárokom súd priznal nárok na náhradu trov konania úspešnej strane sporu - žalovanému, a to v rozsahu 100 %.

7. Proti tomuto rozsudku do výrokov II., III. a V. podali včas odvolanie žalobcovia. Podľa nich mal súd prvej inštancie z úradnej moci preskúmať zmluvu o hypotekárnom úvere a podrobiť ju kontrole, či je uzatvorená v súlade so zákonom. V napadnutom rozsudku súd uvádza, že sa jedná o hypotekárny úver. Je nesporné, že tento úver nemožno považovať za klasický spotrebiteľský úver, a teda nie je možné naň aplikovať inštitút bezúročnosti a bezpoplatkovosti. Na druhej strane sa stále jedná o spotrebiteľskú zmluvu a preto je potrebné na vzťah ňou založený aplikovať právnu úpravu ochrany spotrebiteľa. V zmluve sa nachádza množstvo neprijateľných zmluvných podmienok a teda zmluva je neplatná. Konkrétne neprijateľnými zmluvnými podmienkami sú podľa žalobcov ustanovenia o poplatkoch, ktoré zaväzujú spotrebiteľa k plneniu za čisto administratívnu agendu, plnenia nie sú spotrebiteľovi po materiálnej stránke dodané a slúžia len záujmom dodávateľa. Potom je tu rozhodcovská doložka, ktorú rovnako treba považovať za neprijateľnú zmluvnú podmienku, ktorá spôsobuje v právach a povinnostiach zmluvných strán značnú nerovnováhu v neprospech spotrebiteľa. Tiež sú neprijateľnou zmluvnou podmienkou ustanovenia o dohode o vyplnení zmenky. Tieto ustanovenia neboli individuálne dojednané, spotrebiteľ ich znenie nemohol ovplyvniť, spôsobujú značnú nerovnováhu v neprospech spotrebiteľa a na jeho škodu a úkor jeho práv zabezpečujú pohľadávku dodávateľa. Ďalšou neprijateľnou podmienkou je ustanovenie zmluvy, podľa ktorého sa právne vzťahy zo zmluvy riadia Obchodným zákonníkom. Ten rieši vzťahy medzi podnikateľmi, čo znevýhodňuje spotrebiteľa. Ide aj o rozpor s § 54 ods. 1 a § 52 ods. 2 Občianskeho zákonníka. Nakoniec je neprijateľnou zmluvnou podmienkou aj vyhlásenie spotrebiteľa v zmluve, že sa oboznámil s obchodnými podmienkami. Takto sa neprijateľne na spotrebiteľa prenieslo dôkazné bremeno o oboznámení sa so zmluvnými podmienkami a splnenia si zákonných povinností veriteľa. Už len touto podmienkou môže byť spotrebiteľ odradený od dovolávania sa súdnej ochrany, pretože podmienky vyvoláva u neho dojem, že si zmluvné podmienky riadne prečítal a porozumel im. Ďalej žalobcovia uviedli, že po mimoriadnom zosplatnení úveru už nemôže byť úver úročený zmluvne dojednanými úrokmi a nastupuje režim úrokov z omeškania. Ak by spotrebiteľ bol aj po zosplatnení úveru povinný platiť popri úrokoch z omeškania aj dohodnuté úroky z úveru, išlo by o dvojnásobné úrokové zaťaženie spotrebiteľa, ktoré Občiansky zákonník neumožňuje. V prípade, že úver nebol riadne splácaný, je sankciou podľa zmluvy, čl. IV. bod 9, iba úrok z omeškania, nie odstúpenie od zmluvy, prípadne predčasné splatenie úveru. V tomto ustanovení je iba daná možnosť, nie oprávnenie veriteľa, sankcionovať dlžníka okamžitým splatením úveru. Zmluva neobsahuje údaj, po akom dlhom období nesplácania má banka možnosť požadovať okamžité splatenie úveru. Z toho by vyplývalo, že túto možnosť má pri akomkoľvek omeškaní dlžníka, čo by muselo byť hodnotené ako neprijateľná zmluvná podmienka. Tu žalobcovia poukázali na to, že hoci boli viackrát v omeškaní so splácaním úveru, vždy sa snažili chýbajúcu splátku doplatiť, platili vyššie splátky, než bolo stanovené, prípadne platili podľa svojich

možností a schopností a stále s bankou komunikovali. Nakoniec sa žalobcovia vyjadrili k uplatnenému nároku na zaplatenie finančného zadostučinenia v sume 3.000,- eur. Žalovaný podľa nich pri uzatváraní úverovej zmluvy použil nekalé obchodné praktiky a jednal v rozpore s dobrými mravmi. Žalobcom vznikla duševná ujma pre nezájum žalovaného riešiť vzniknutý problém a jeho následným nekalým konaním. Toto úmyselné protiprávne konania banky a dražobnej spoločnosti dostatočne popisali v podanej žalobe. Konanie žalovaného viedlo k neoprávneným zásahom do práv žalobcov, k obmedzovaniu ich osobnej slobody, čo na nich zanechalo psychickú i telesnú traumu. V závere žalobcovia poukázali na to, že predaj zálohu na dobrovoľnej dražbe má byť prostriedok „ultima ratio“ a oni nesúhlasia s predajom nehnuteľnosti na dobrovoľnej dražbe, nie sú splnené podmienky na takýto predaj a žalobcovia sú stále ochotní plniť svoje záväzky, aj keď nie v úplných splátkach. Na základe týchto skutočností žalobcovia navrhli, aby odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutej časti zrušil a vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

8. Žalovaný sa k odvolaniu žalobcov nevyjadril.

9. Krajský súd v Trenčíne ako súd odvolací vec preskúmal podľa § 379 a § 380 ods. 1 CSP v rozsahu a z dôvodov odvolania žalobcov, bez nariadenia odvolacieho pojednávania podľa § 385 CSP a dospel k záveru, že rozsudok súdu prvej inštancie je potrebné v napadnutej časti vo výrokoch II., III. a V. podľa § 387 ods. 1 CSP ako vecne správny potvrdiť.

10. Odvolací súd preskúmaním veci dospel k záveru, že súd prvej inštancie vzal pri rozhodovaní do úvahy všetky skutočnosti, ktoré z vykonaných dôkazov alebo prednesov účastníkov vyplynuli, neopomenul rozhodujúce skutočnosti, ktoré boli vykonanými dôkazmi preukázané, alebo vyšli počas konania najavo. Výsledok hodnotenia dôkazov zodpovedá tomu, čo malo byť zistené spôsobom vyplývajúcim z § 191 CSP. Pri rozhodovaní súd prvej inštancie použil správny právny predpis, správne ho vyložil a na daný skutkový stav ho aj správne aplikoval. Odvolací súd sa preto stotožňuje so skutkovými aj právnymi závermi súdu prvej inštancie a z tohto dôvodu si odvolací súd aj osvojil dôvody napadnutého rozhodnutia o zamietnutí žaloby žalobcov o určenie, že Zmluva o hypotekárnom úvere č. 0362419458 zo dňa 19. 05. 2004, uzavretá medzi žalobcami a žalovaným je neplatná /výrok II. spolu s rozhodnutím o náhrade trov konania v tejto časti/, o zamietnutí žaloby žalobcov o určenie, že úver zo dňa 19. 05. 2004, ktorý poskytol žalovaný žalobcom je bezúročný a bez poplatkov /výrok III. spolu s rozhodnutím o náhrade trov konania v tejto časti/ ako aj o zamietnutí žaloby žalobcov o zaplatenie 3.000,- eur titulom finančného zadostučinenia /výrok V. spolu s rozhodnutím o náhrade trov konania v tejto časti/, v celom rozsahu na ne poukazuje v zmysle § 387 ods. 2 CSP a k odvolacím námietkam žalobcov dodáva nasledovné:

11. Pokiaľ ide o zamietnutie žaloby žalobcov o určenie neplatnosti zmluvy o hypotekárnom úvere /výrok II. spolu s rozhodnutím o náhrade trov konania v tejto časti/, tu súd prvej inštancie svoje zamietavé rozhodnutie odôvodnil tým, že takáto žaloba /o určenie právnej skutočnosti - neplatnosti právneho úkonu/ nie je procesne prípustná, keď v zmysle platnej právnej úpravy - § 137 písm. d) CSP - možno požadovať, aby sa rozhodlo o určení právnej skutočnosti, ak to vyplýva z osobitného predpisu (najmä z hmotného práva). Príkladmi, kde hmotné právo (osobitný predpis) pripúšťa žaloby na určenie právnej skutočnosti - neplatnosť právneho úkonu - je napr. § 77 Zákonníka práce, § 711 ods. 6 Občianskeho zákonníka, § 131 Obchodného zákonníka, ale aj § 11 ods. 4 zákona č. 129/2010 Z.z.. V danom prípade, podľa názoru súdu prvej inštancie je žaloba procesne neprípustná, nakoľko súčasná právna úprava neumožňuje domáhať sa určenia neplatnosti zmluvy o úvere, s výnimkou zmluvy o spotrebiteľskom úvere (§ 11 ods. 4 zákona č. 129/2010 Z.z.), čo ale nie je daný prípad.

12. Žalobcovia proti tomuto záveru súdu prvej inštancie, o neprípustnosti ich žaloby o určenie neplatnosti zmluvy o hypotekárnom úvere, vo svojom odvolaní nič nenamietajú. Poukazujú len na rôzne zmluvné podmienky v predmetnej zmluve, ktoré sú podľa nich neprijateľnými zmluvnými podmienkami v spotrebiteľskej zmluve a preto sú podľa § 53 ods. 1 Občianskeho zákonníka neplatné. Aj keby žalobcami uvádzané hodnotenia zmluvných podmienok boli pravdivé a táto skutočnosť by spôsobovala absolútnu neplatnosť zmluvy o hypotekárnom úvere ako celku /ako to žalobcovia tvrdia vo svojej žalobe/, toto by nič nemenilo na správnosti záveru súdu prvej inštancie, že žalobcovia si na ochranu svojich práv zvolili zlý prostriedok - procesne neprípustnú žalobu o určenie právnej skutočnosti. Ak sa žalobcovia domnievajú, že ich zmluva o hypotekárnom úvere je skutočne absolútne neplatným právnym úkonom, mohli napríklad /vychádzajúc z obsahu ich odvolania/ podľa § 137 písm. c) CSP žalovať o určenie, že žalovaný nemá právo na úroky z hypotekárneho úveru po dni jeho predčasnej splatnosti alebo o určenie,

že nemá záložné právo k ich nehnuteľnosti titulom záložnej zmluvy, ktorú uzatvorili spolu so zmluvou o hypotekárnom úvere /ak by bola absolútne neplatná úverová zmluva, bola by neplatná i zmluva o zriadení záložného práva ako zmluva akcesorická, zabezpečujúca hlavný záväzok z úverovej zmluvy/.

13. Čo sa týka rozhodnutia, ktorým súd prvej inštancie zamietol žalobu žalobcov o určenie bezúročnosti a bezpoplatkovosti úveru /výrok III. spolu s rozhodnutím o náhrade trov konania v tejto časti/, tak ani ohľadne tohto rozhodnutia žalobcovia vo svojom odvolaní nič konkrétne nenamietajú. Súd prvej inštancie založil toto rozhodnutie na závere, že zmluva o hypotekárnom úvere, ktorú strany uzatvorili nie je zmluvou o spotrebiteľskom úvere v zmysle zákona č. v § 1 ods. 2 písm. a) a d) zákona č. 258/2001 Z. z. účinného v čase uzavretia zmluvy, keď išlo o poskytnutie úveru na účely dodatočných alebo ďalších stavebných úprav dokončených stavieb /tu zmena dokončenej stavby-bytu/ a zároveň išlo o poskytnutie úveru nad hodnotu v Sk zodpovedajúcu 20 000 eur /tu konkrétne 29.874,53 eur/. Keďže potom nejde v tomto prípade o spotrebiteľský úver v zmysle zákona č. 258/2001 Z.z., nemôže naň dopadať ani sankcia bezúročnosti a bezpoplatkovosti, ktorú stanovoval tento zákon pre len spotrebiteľské úvery /aj to až po novele vykonanej zákonom č. 568/2007 Z.z. s účinnosťou od 01.01.2008, takže by ustanovenia o bezúročnosti a bezpoplatkovosti spotrebiteľského úveru ani inak nedopadali na hypotekárny úver, ktorý bol žalobcami čerpaný na základe zmluvy zo dňa 19.05.2004 - poznámka odvolacieho súdu/. Nakoniec ani samotní žalobcovia nenamietajú proti záveru súdu prvej inštancie o nemožnosti aplikácie sankcie bezúročnosti a bezpoplatkovosti úveru v ich prípade, keď v odvolaní uvádzajú /strana 3 druhý odstavec/, že: „Je nesporné, že predmetný úver, keďže na zmluve viazu záložné práva na nehnuteľnosť, nemožno považovať za klasický spotrebiteľský úver, a teda nie je možné na ne aplikovať inštitút bezúročnosti a bezpoplatkovosti.“.

14. Odvolací súd napokon za správne považuje aj rozhodnutie súdu prvej inštancie o zamietnutí žaloby žalobcov o zaplatenie finančného zadostučinenia 3.000,- eur podľa § 3 ods. 5 zákona č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa a o zmene zákona Slovenskej národnej rady č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov /výrok V. spolu s rozhodnutím o náhrade trov konania v tejto časti/. Tu opätovne treba uviesť, že odvolanie žalobcov sa nijako nedotýka správnosti záverov, na ktorých súd prvej inštancie založil svoje zamietavé rozhodnutie. Žalobcovia v odvolaní len znova opakujú, že pri jednaní a uzatváraní zmluvy použil žalovaný nekalé obchodné praktiky a konal v rozpore s dobrými mravmi, že im bola spôsobená duševná i telesná ujma pre nezáujem žalovaného riešiť vzniknutý problém ako aj jeho následným konaním a podobne, ale úplne bez povšimnutia ponechávajú záver súdu prvej inštancie, že finančné zadostučinenie v zmysle uvedeného zákonného ustanovenia možno spotrebiteľovi priznať len v prípade, že ak 1/ spotrebiteľ aktívne ako žalobca uplatní na súde porušenie práv a povinností určených na jeho ochranu proti porušiteľovi a po 2/ je úspešný, pričom o úspechu sa dá uvažovať iba vtedy, ak je o tom právoplatne rozhodnuté. Uvedené podmienky na priznanie finančného zadostučinenia neboli u žalobcov splnené a preto im právo na finančné zadostučinenie nevzniklo. Žalobcovia vo svojom odvolaní proti týmto záverom súdu prvej inštancie, ktoré odvolací súd považuje za správne, nijako nebroja. Keďže žalobcovia v tejto veci ohľadne ostatných uplatnených nárokov, ktorými sa domáhali ochrany svojich práv ako spotrebiteľia, neboli úspešní a v konaní nebolo preukázané, že by žalobcovia disponovali nejakým právoplatným rozhodnutím súdu o porušení práv alebo povinností žalovaného voči nim ako spotrebiteľom, žalobcom nemohol vzniknúť nárok na finančné zadostučinenie v zmysle citovaného zákonného ustanovenia a preto je rozhodnutie súdu o zamietnutí takejto žaloby žalobcov celkom správne.

15. Odvolací súd na základe týchto záverov rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutej časti vo výrokoch II., III. a V. potvrdil ako vecne správny.

16. O náhrade trov odvolacieho konania odvolací súd rozhodol podľa § 396 ods. 1 v spojení s § 262 ods. 1 a § 255 ods. 1 CSP. Žalovaný bol v odvolacom konaní úspešný a preto mu patrí nárok na náhradu trov odvolacieho konania proti žalobcom. Keďže mu však žiadne trovy odvolacieho konania preukázane nevznikli, odvolací súd mu ich náhradu nepriznal.

17. Toto rozhodnutie bolo prijaté senátom odvolacieho súdu jednohlasne.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa /§ 419 CSP/ v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancie. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy /§ 427 ods. 1 CSP/.

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolania musia byť spísané advokátom /§ 429 ods. 1 CSP/.

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne /dovolacie dôvody/ a čoho sa dovolateľ domáha /dovolací návrh/ /§ 428 CSP/.